

Assi Rutonen

OSKEYHTIÖN VAROJEN JAKAMINEN

Osakslainan verotuskäsittely

OSKEYHTIÖN VAROJEN JAKAMINEN

Osakaslainan verotuskäsittely

Assi Rutonen
Opinnäytetyö
Syksy 2018
Liiketalous
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Liiketalous, taloushallinto

Tekijä: Assi Rutonen

Opinnäytetyön nimi: Osakeyhtiön varojen jakaminen, osakaslainan verotuskäsittely

Työn ohjaaja: Juhani Kurula

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Syksy 2018

Sivumäärä: 28

Tämän opinnäytetyön aiheena on selvittää osakeyhtiön varojenjakotavat sekä perehtyä tarkemmin osakaslainaan ja sen verotuskäsittelyyn. Aihe työhön valikoitui työelämän kautta ja työn toimeksiantajana toimii Oulussa toimiva sähköisen taloushallinnon tilitoimisto.

Työ on toteutettu laadullisena tutkimuksena. Opinnäytetyön teoriaosassa on käsitelty osakeyhtiön eri varojenjakotavat sekä osakaslainaan liittyvä lainsäädäntö. Tietoperusta muodostuu lainsäädännöstä, kirjallisuudesta sekä verohallinnon ohjeistuksista. Empiirisessä osiossa on tehty laskelmia erilaisista osakaslainan tilanteista ja ne on tehty toimeksiantajayrityksen asiakastapausten pohjalta. Asiakkaita käsitellään työssä nimettömästi.

Laskelmat osoittavat, että osakaslainasta ei yleensä aiheudu ylimääräistä verorasitusta, mikäli laina maksetaan takaisin viiden vuoden sisään lainan nostamisesta ja lainansaajalla on muita pääomatuloja, joista takaisinmaksun tulohankkimisvähennykset voidaan tehdä. Jos lainansaajalla ei ole pääomatuloja, voi osakaslainasta maksetun veron saada takaisin ansiotulojen veroista tehtävän alijäämähyvityksen kautta. Alijäämähyvitys ei kuitenkaan kaikissa tapauksissa riitä kattamaan osakaslainasta maksettua pääomatulooveroa. Yksinkertaistettuna voidaan sanoa, että osakaslainan nostaminen ei yleensä kannata, ellei seuraavalle viidelle vuodelle ole odotettavissa vähintään osakaslainan suuruisia pääomatuloja.

Asiasanat: osakeyhtiö, verotus, osakaslaina, varojenjakot

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree program in Business Economics, option of Financial Administration

Author: Assi Rutonen

Title of thesis: Withdraw of funds from the limited company, shareholders loan taxation

Supervisor: Juhani Kurula

Term and year when the thesis was submitted: Fall 2018

Number of pages: 28

The aim of this thesis is to find out how to withdraw funds from the limited company and what is the taxation of shareholder loan. The subject for the thesis came up while I was working as an accountant and shareholder loan seemed to be surprisingly common in the client companies. This accounting firm operating in Oulu also works as a commissioner for this thesis.

This thesis is made as a qualitative research. The first parts of this survey handle the different ways to distribute funds from a limited company and the legislation of shareholder loan. The empirical part focuses on the taxation of shareholder loan in different client cases. All the client information is handled anonymously.

The calculations show that in many cases, if the loan is paid back in installments within five years and the shareholder has enough other capital incomes, the taxes paid will be compensated through the deductions from the capital income. If there is not enough taxable capital income, the repayments can be deducted in the form of tax credit for the deficit in capital income. In some cases, the tax credit may not be enough to cover all the taxed paid for the shareholder loan. Simply put, if one doesn't have any capital income coming in the next five years, taking a shareholder loan is not usually profitable.

Keywords: limited company, taxation, shareholder loan, distribute of funds

LYHENTEET

ArVL Laki varojen arvostamisesta verotuksessa

KILA Kirjanpitolautakunta

KPL Kirjanpitolaki

OYL Osakeyhtiölaki

TilintarkL Tilintarkastuslaki

TVL Tuloverolaki

SVOP Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	OSKEYHTIÖN VAROJEN JAKAMINEN.....	8
2.1	Palkka	8
2.2	Osinko ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto.....	9
2.2.1	Osinko	9
2.2.2	SVOP	9
2.3	Osakepääoman alentaminen.....	10
2.4	Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen.....	11
2.5	Yhtiön purkaminen.....	12
3	OSAKSLAINA	14
3.1	Pääomatulona verottaminen.....	14
3.2	Lainan takaisinmaksu ja korko.....	15
3.3	Osakslainan laittomuus.....	16
3.4	Osakslainan ilmoittamisvelvollisuus.....	17
4	OSAKSLAINAN VEROTUSKÄSITTELY	19
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	23
6	POHDINTA.....	25
	LÄHTEET	26

1 JOHDANTO

Osakeyhtiön toiminnan tarkoitus on tuottaa voittoa osakkeenomistajille. Voitonjaon verotus on siten yksi keskeisimmistä asioista verotuksessa ja verosuunnittelussa. Vaikka osakslainassa ei ole kyse varsinaisesta voitonjaosta, voidaan sitä pitää kuitenkin yhtenä voitonjaon muotona. Osakslaina osoittautuu usein hyvin haasteelliseksi, etenkin sen liiketaloudellista perustetta tarkasteltaessa. Tässä työssä on tarkoitus käsitellä osakeyhtiön varojenjaon keinot sekä perehtyä tarkemmin osakslainan verotuskäsittelyyn.

Opinnäytetyö toteutetaan toimeksiantona oululaiselle sähköisen taloushallinnon tilitoimistolle. Aihe työhön valikoitui työelämän kautta, jossa on tullut vastaan tapauksia, joissa osakslainaa on syntynyt tai nostettu ilman, että sen verotuksellisia seuraamuksia on ymmärretty. Tässä työssä listaamattomien yhtiöiden varojen jakamista ja osakslainaa on tarkoitus tarkastella nimenomaan verotukselliselta kannalta. Aihe kiinnosta itseä myös ammatillisen kehittymisen kannalta, sillä aihe tulee esille asiakasyrityksissä jokapäiväisessä työssä.

Työn tavoitteena on laskea ja selvittää osakslainan veroseuraamuksen yksityishenkilölle. Tavoitteena on myös tarkastella osakslainan kannattavuutta verotuksellisesta näkökulmasta. Työn tärkeimpiä tutkimuskysymyksiä ovat:

- Millaisia varojen nosto vaihtoehtoja osakkaalla on?
- Millainen vaikutus osakslainalla on yksityishenkilön verotukseen?
- Mikä on osakslaina verorasitus lainansaajalle?

Työ toteutetaan laadullisena tutkimuksena, jonka tärkeimpinä lähteinä toimii lait, kirjallisuus sekä verohallinnon ohjeistukset. Työ empiirisessä osiossa laaditaan laskelmia osakslainan veroseuraamuksista eri asiakastapauksissa. Laskelmissa esimerkkeinä käytetyt yritykset ovat toimeksiantaja yrityksen asiakkaita, joita käsitellään opinnäytetyössä nimettömästi.

2 OSAKEYHTIÖN VAROJEN JAKAMINEN

2.1 Palkka

Palkka on osakeyhtiölle vähennyskelpoinen kulu ja saajalleen ansiotuloveron alaista tuloa. Palkkaa ei varsinaisesti voida pitää osakeyhtiön voitonjaon muotona, mutta sillä on keskeinen merkitys osakasasemassa työskentelevälle osakkaalle. Osakasasemassa toimivalla henkilöllä ei kuitenkaan ole palkannosto pakkoa, eikä sen nostamattomuudesta aiheudu veroseuraamuksia. (Viitala 2014, 89-90.) Palkkaa nostettaessa rajoitteita liittyy kuitenkin kohtuuttoman korkean palkan nostamiseen, jolloin liian suuri palkka voidaan tulkita peiteltyinä osingonjakona (Kukkonen & Walden 2014, 191). Palkan ja osingonjaon verorasituksen erot voivat kuitenkin olla merkittäviä, ja siksi niiden keskinäinen optimointi on yksi tärkeimmistä verosuunnittelun keinoista (Viitala 2014, 90).

Palkkaa on kaikki työ- ja virkasuhteessa saatu palkka, etuus, palkkio tai korvaus. Se voidaan suorittaa joko rahana, luontoisetuna tai muuna etuutena. Ilman työsuhteen olemassaoloakin palkkana pidetään muun muassa henkilökohtaista kokouspalkkiota ja luento –ja esitelmäpalkkiota, toimitusjohtajan palkkiota sekä luottamustoimesta maksettua korvausta. (Kukkonen & Walden 2014, 188.) Palkan ansiotulovero muodostuu kunnalle ja valtiolle suoritettavan tuloveron mukaan, ja sitä verotetaan progressiivisesti.

Ansiotulo on sen verovuoden tuloa, jolloin sen on ollut nostettavissa, merkitty palkansaajan tilille tai muuten saatu vallintaan. Osakasasemassa työskentelevän henkilön palkkaa ei kuitenkaan veroteta vielä kuluksi kirjaamisvuonna, jos palkan maksamatta jättämisen voidaan osoittaa johtuneen yhtiön maksukyvyttömyydestä. Tällaisessa tilanteessa palkka verotetaan vasta sinä verovuonna, kun palkka on nostettavissa. (Viitala 2014, 91-92.)

2.2 Osinko ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

2.2.1 Osinko

”Osingonjaolla tarkoitetaan tilikauden ja aikaisempien tilikausien voiton jakamista” (Kotiranta, Raunio, Romppainen & Ukkola 2014, 15). Osakeyhtiön varojenjakoa perustuu lähtökohtaisesti viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen. Jaettavan vapaan oman pääoman määrä koostuu tilinpäätöksen osoittamasta omasta pääomasta, josta on vähennetty sidotun pääoman erät. Osakepääoma, arvonkorotusrahasto, käyvän arvon rahasto, uudelleenarvostusrahasto sekä vanhan osakeyhtiölain mukaiset ylikurssirahastot ja vararahastot ovat sidottua omaa pääomaa. (Kukkonen & Walden 2014, 41-42.) Osakeyhtiön varoja ei saa jakaa, jos jakoa päätettäessä yhtiön tiedetään olevan maksukyvytön tai jaon aiheuttavan maksukyvyttömyyden (OYL 624/2006 13:2 §).

”Yksityishenkilön saaman osingon verotus pohjautuu osinkoa jakavan yhtiön nettovarallisuuteen” (Kotiranta ym. 2014, 24). Yhtiön nettovarallisuus lasketaan vähentämällä yhtiön varoista kaikki yhtiön velat (ArVL 1142/2005, 2:2.1 §). Henkilön saama osinko jaetaan pääomaosinkoon ja ansiotulo-osinkoon nettovarallisuuden perusteella. Listaamattomasta yhtiöstä saadusta osingosta pääomaosinkona verotetaan se määrä, joka on enintään 8% osakkeiden matemaattisesta arvosta. 150 000 euroon asti jaetusta osingosta 25% on veronalaista pääomatuloa ja loput verovapaata. (Kotiranta ym. 2014, 24.) Siltä osin kuin osingon määrä ylittää 150 000 euroa, osingosta 85% on veronalaista tuloa (TVL 1545/1992 2:33b.1 §). 8% tuotto-osuuden yli menevä osuus verotetaan saajan ansiotulona, josta veronalaista ansiotuloa on 75% (Kotiranta ym. 2014, 24). Listaamattomasta yhtiöstä saadusta osingosta tehtävä ennakonpidätys 150 000 euroon asti on 7,5% ja 150 000 euroa ylittävältä osalta 28% (Viitala 2014, 47). Pääomatulon veroprosentti vuonna 2018 on 30% ja yli 30 000 euroa ylittävältä osalta 34% (Veronmaksajien keskusliitto Ry 2017, viitattu 30.3.2018).

2.2.2 SVOP

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon voidaan merkitä varoja monella eri tapaa. SVOP rahastoon merkitään se osa osakkeiden merkintähinnasta, jota ei merkitä osakepääomaan eikä kirjanpitolain mukaan vieraaseen pääomaan, sekä sellainen muu pääoman sijoitus, jota ei merkitä muuhun rahastoon. Sijoitus voidaan tehdä joko rahana tai muuna omaisuutena. SVOP rahastoon merkitään myös se määrä, jolla osakepääomaa alennetaan ja jota ei käytetä tappion kattamiseen

ja varojen jakamiseen. (OYL 624/2006, 8:2 §.)

SVOP rahasto on osakkeenomistajan kannalta joustava tapa hallita yhtiön pääomaa. Rahastoon sijoittaminen lisää yhtiön varallisuutta ja sitä kautta myös osakkeiden matemaattista arvoa. Sijoituksen tekijän ollessa yhtiön osakkeenomistaja, on sijoitus yhtiölle verovapaa pääomasijoitus. Muun kuin osakkeenomistajan tekemän sijoituksen verotuksellinen luonne tulee arvioida aina tapauskohtaisesti. (Viitala 2014, 111-112.)

1.1.2014 alkaen listaamattomasta yhtiöstä tapahtuva varojenjakko vapaan pääoman rahastosta verotetaan lähtökohtaisesti osinkona ja siihen sovelletaan yleisiä osingonjakoa koskevia periaatteita (Blomqvist & Malmivaara 2016, 87). Jos varat ovat olleet nostettavissa viimeistään 31.12.2013, sovelletaan niihin Verohallinnon varojenjaosta antamaa ohjetta (Viitala 2014, 116). Eräissä tilanteissa varojenjakko käsitellään kuitenkin veronalaisena luovutuksena (Blomqvist & Malmivaara 2016, 87).

Palautus käsitellään veronalaisena luovutuksena siltä osin kuin palautettava määrä koskee yhtiöön tehdyn pääomasijoituksen määrää ja palautus tapahtuu sijoituksen tehneelle verovelvolliselle. Pääomasijoituksesta on varoja jaettaessa saanut kulua enintään 10 vuotta ja verovelvollisen on myös esitettävä luotettava selvitys näiden edellytysten täyttymisestä. Mikäli jaettavien varojen yhteys pääomasijoitukseen ei ole selvä, varojenjakko käsitellään verotuksessa osinkona. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 88.)

2.3 Osakepääoman alentaminen

Osakeyhtiö voi päättää osakepääoman jakamisesta, sen alentamisesta varojen siirtämiseksi oman pääoman rahastoon sekä sen käyttämisestä tappion kattamiseen, johon vapaa oma pääoma ei riitä. Osakepääomaa ei kuitenkaan saa alentaa 2 500 euron vähimmäisosakepääomaa pienemmäksi. (OYL 624/2006 14:1.1 §.)

Varojen palauttamiseksi osakkeenomistajille yhtiön osakepääomaa voidaan alentaa. Jotta osakepääoma voidaan jakaa suoraan osakkeenomistajille, edellytetään, että alentaminen perustuu OYL 13:3:ssä tarkoitettuun viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen. Lisäksi edellytyksenä on, että yhtiö ei ole maksukyvytön, eikä osakepääoman alentaminen aiheuta yhtiölle maksukyvyttömyyttä. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 97.)

Osakepääoman alentamisesta päättää yhtiökokous ja sitä voidaan alentaa myös hankkimalla tai lunastamalla omia osakkeita. Yhtiökokouksen päätöksessä on mainittava alentamismäärä tai sen enimmäismäärä sekä se mihin se käytetään. Yhtiön velkojilla, joiden saaminen on syntynyt ennen kuulutuksen antamista, on oikeus vastustaa osakepääoma alentamista. Jos osakepääoma käytetään kuitenkin yhtiön tappion kattamiseen tai samanaikaisesti myös osakepääomaa korotetaan vähintään alentamismäärällä, tätä oikeutta ei kuitenkaan ole. Osakepääoman alentaminen edellyttää aina määräysten tarkkaa noudattamista, ja ellei yhtiö kuukauden sisällä alentamispäätöksestä ilmoita alentamista rekisteröitäväksi ja kuulutettavaksi, osakepääoman alentaminen raukeaa. (Kotiranta ym. 2014, 16-17.)

Osakepääoman palauttamista käsitellään verotuksessa lähtökohtaisesti luovutusvoittoverotuksen piiriin kuuluvana veronalaisena pääomatulona. Jos sidottua pääomaa alennetaan muuten kuin osakkeita hankkimalla tai lunastamalla varsinaista luovutusvoittoa ei synny. Koska osakkeenomistajan verotuksessa sovelletaan kuitenkin luovutusvoittoverotuksen säännöksiä, osakkeenomistaja saa vähentää hankintamenoista saamaansa tuloa siihen määrään saakka, kunnes hankintameno tulee kokonaan käytetyksi. Luovutusvoittoa syntyy vasta hankintameno ylittävältä osalta. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 109.)

Luonnollisen henkilön luovutusvoittoverotuksessa luovutushinnasta voidaan vähentää hankintameno-olettamana joko 20% tai 40% osakkeiden luovutushinnasta. 40% hankintameno-olettama voidaan vähentää silloin, kun osakkeet ovat olleet osakkeenomistajan omistuksessa yli 10 vuotta. Vaihtoehtoisesti verotuksessa voidaan vähentää osakkeiden todellisen hankintameno- ja myynnistä aiheutuvien kulujen yhteismäärä. Todellisten kulujen vähentäminen verotuksessa kannattaa silloin, kun todelliset kulut ylittävät hankintameno-olettaman määrän. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 109.)

2.4 Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen

Osakeyhtiö voi tarjoutua ostamaan omia osakkeitaan vapaaehtoisesti. Tällöin kyseessä on omien osakkeiden hankkiminen. Osakeyhtiö voi myös päättää, että osakkeenomistajien on joko vastikkeetta tai vastiketta vastaan luovutettava osakkeitaan yhtiölle. Tällöin kyse on osakkeiden lunastamisesta. (Kotiranta ym. 2014, 18.) Osakkeiden hankkimisesta ja lunastamisesta päätetään

yhtiökokouksessa (Blomqvist & Malmivaara 2016, 114). Hankitut tai lunastetut osakkeet voidaan joko pitää yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen (OYL 624/2006 15:4.1 §).

Yksityisessä osakeyhtiössä osakkeita voidaan päättää hankkia tai lunastaa osakkeenomistajien omistusten suhteessa äänienemmistön päätöksellä (pääöstä kannattaa yli puolet annetuista äänistä). Osakkeita voidaan hankkia myös muuten kuin omistuksien suhteessa suunnatulla omien osakkeiden hankkimisella. Suunnattu omien osakkeiden hankkiminen vaatii kuitenkin aina määräenemmistön päätöksen (vähintään kaksi kolmasosaa yhtiökokouksessa annetuista äänistä tai edustetuista osakkeista). Suunnattu osakkeiden lunastaminen voidaan toteuttaa vain kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 114.)

Osakkeenomistajan saamaa kauppaa- tai lunastushintaa verotetaan pääsääntöisesti luovutusvoittoverotuksen säännösten mukaan. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 119). Luovutusvoiton verotuksesta kerrotaan tarkemmin aiemmassa luvussa 2.3.

2.5 Yhtiön purkaminen

Osakeyhtiö vapaaehtoisesta purkamisesta päätetään yhtiökokouksessa ja sen purkamisessa noudatetaan osakeyhtiölain selvitysmenettelyn säännöksiä. Osakeyhtiö voi myös purkautua konkurssi-, sulautumis- ja jakautumismenettelyn seurauksena. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 134.) ”Konkurssiin asetettu yhtiö katsotaan purkautuneeksi, jos konkurssin päättyessä omaisuutta ei ole jäljellä tai sen käytöstä on määrättä konkurssissa” (OYL 624/2006 20:1.2 §).

Selvitystila alkaa, kun päätös siihen asettamisesta on tehty, ellei yhtiökokous määrää selvitystilan alkamista myöhemmäksi. Selvitystilaan asettamisen yhteydessä päätetään myös yhden tai useamman selvitysmiehen valitsemisesta. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 135.) ”Selvitysmenettelyn tarkoituksena on yhtiön varallisuusaseman selvittäminen, tarpeellisen omaisuusmäärän muuttaminen rahaksi, velkojen maksaminen sekä ylijäämän suorittaminen osakkeenomistajille tai muille sen mukaan kuin yhtiöjärjestyksessä määrätään” (OYL 624/2006 20:7.1 §). Selvitysmiehen todetessa, ettei yhtiö varat riitä velkojen maksamiseen, on selvitysmiehen haettava yhtiön asettamista konkurssiin (Blomqvist & Malmivaara 2016, 137).

Selvitysmiehen on laadittava kertomus koko selvittelymenettelystä, joka sisältää selostuksen omaisuuden jaosta. Myös mahdolliset ristiriitaiset, erääntymättömät tai muulla tavalla maksukelvottomat velat tulee mainita kertomuksessa. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 139-140.) Yhtiö purkautuu, kun selvitysmies on esittänyt lopputilityksen yhtiökokouksessa (OYL 624/2006 20:17.1 §). Selvitystilaa on kuitenkin jatkettava, mikäli yhtiö purkautumisen jälkeen ilmaantuu uusia varoja, purkautunutta yhtiötä vastaan nostetaan kanne tai muutoin tarvitaan vielä selvitystoimenpiteitä (OYL 624/2006 20:18.1 §).

Yhtiön purkautuessa sen kaikkien omaisuuserien luovutushinnaksi katsotaan niiden käypä arvo, josta vähennetään niiden verotuksessa poistamaton hankintameno. Osakkaan näkökulmasta kyse on vaihtoon verrattavasta luovutuksesta, jossa yhtiön osakkeet vaihdetaan purkautuvan yhtiön jako-osaan. Kun osakkeet kuuluvat osakkeenomistajan henkilökohtaiseen- tai maatalouden tulonlähteeseen, jako-osaan sovelletaan TVL:n luovutusvoiton- ja tappion verosäännöksiä. Osakkeiden kuuluessa yksinomaan tai pääasiallisesti osakkaan elinkeinotoimintaa edistäviin tarkoituksiin, sovelletaan tulon veronalaisuuteen ja hankintamenon vähennyskelpoisuuteen EVL säännöksiä. (Verohallinto 2017a, viitattu 6.4.2018).

3 OSAKASLAINA

Osakeyhtiö voi antaa rahalainojan yhtiön lähipiirille. Osakaslainassa ei ole kyse varsinaisesta voitonjaosta, mutta sitä voidaan pitää yhtenä voitonjaon muotona (Viitala 2014, 107). Osakaslainan saajana voi olla osakkeenomistaja tai hänen perheenjäsenensä. Tuloverolaisissa perheenjäsenenä pidetään osakkaan puolisoa sekä alaikäistä lasta, joka ei ole täyttänyt 17 vuotta ennen verovuoden alkua. (Verohallinto 2017b, viitattu 6.4.2018.) Osakeyhtiön johtoon kuuluvat avainhenkilöt sekä heidän perheenjäsenet kuuluvat myös lähipiiriin (Koponen 2013, 154).

Lähipiirisuhde voi muodostua myös välillisen omistuksen kautta, jos osakas, hänen perheenjäsenensä tai molemmat yhdessä omistavat osakkeita, joiden omistus- tai äänimääräosuus toisen yhtiön kautta suhteellisesti laskettuna on vähintään 10 prosenttia. ”Jos esimerkiksi perhe omistaa 50% A Oy:n osakkeista ja yhtiö A puolestaan omistaa 20 % B Oy:n osakkeista, katsotaan perheen välillisesti omistavan 10% B Oy:n osakkeista (50% x 20%)”. (Verohallinto 2017b, viitattu 6.4.2018.)

3.1 Pääomatulona verottaminen

Verovuoden aikana saadusta osakaslainasta veronalaista pääomatuloa on se määrä, joka vielä verovuoden päättyessä on maksamatta takaisin (TVL 1535/1992 2:53a §). Pääomatulona verotettavan osuuden ratkaisevana tarkasteluajankohtana on siis verovuoden päättymishetki. Jos yhtiön tilikausi on muu kuin kalenterivuosi, ei tilinpäätöshetkellä oleva osakaslainan määrä vielä välttämättä vastaa sitä määrää, joka verotetaan pääomatulona. Jos laina maksetaan takaisin tilikauden päättymisen jälkeen, mutta kuitenkin ennen verovuoden päättymistä, ei osakaslainaa veroteta saajan pääomatulona. (Kukkonen & Walden 2014, 114-115.)

Myös verovuoden päättymishetken omistusosuus on ratkaiseva. Vaikka lainanantohetkellä 10% omistusosuus ei täytyisi, voi omistus verovuoden loppuun mennessä muuttua niin, että verovuoden päättyessä omistusrajavaatimus täyttyy, ja päinvastoin. Omistusraja voi täytyä joko suoraan omistusosuuden perusteella tai osuudella yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Tämä tarkoittaa siis sitä, että sääntelyn piiriin voi joutua esimerkiksi

moniääniosakkeiden omistaja, vaikka ei omistaisikaan 10% yhtiön osakkeista. (Kukkonen & Walden 2014, 115.)

3.2 Lainan takaisinmaksu ja korko

Lainansaaja saa vähentää tulonhankkimismenona pääomatuloistaan takaisinmaksamansa lainan määrän, mikäli lainan takaisinmaksu tapahtuu viiden vuoden sisään lainan nostamisesta (TVL 1535/1992, 3:54c §). Tulonhankkimismenona tehtävä vähennys edellyttää, että osakaslaina on aikaisemmin ilmoitettu ja verotettu saajan pääomatulona. Lainansaaja on oikeutettu vähennykseen, vaikka takaisinmaksuhetkellä 10% omistusosuus tai äänivaltaosuus lainan antaneessa yhtiössä ei enää täytyisi. Vähennykseen sovelletaan samoja säännöksiä kuin muihinkin pääomatulovähennyksiin, joten lainan takaisinmaksusta aiheutuva pääomatulolajin tappiollisuus on mahdollista. (Verohallinto 2017b, viitattu 20.4.2018.) Pääomatulon tappio voidaan vähentää joko verovuoden ansiotuloista alijäämähyvityksenä tai myöhempien vuosien pääomatuloista (Kotiranta ym. 2014, 79).

Pääomatulona verotetusta osakaslainasta ei tarvitse periä korkoa. Poikkeuksena on kuitenkin tilanteet, joissa osakaslainan on nostettu ja maksettu takaisin saman verovuoden aikana tai laina on nostettu ennen 3.2.1998. Jos laina on nostettu 3.2.1998 jälkeen, mutta 10% omistus- tai äänivaltaosuus ei täyty, lainaan sovelletaan aikaisempaa oikeus- ja verotuskäytäntöä ja lainasta tulee periä korkoa. Kohtuullisena korkona pidetään valtiovarainministeriön vahvistamaa peruskorkoa. (Verohallinto 2017b, viitattu 20.4.2018.) Lainan korko voidaan myös lisätä lainapääomaan. Jos ennen 3.4.1998 nostetun laina korko lisätään pääomaan 3.4.1998 tai sen jälkeen, luetaan korko lainansaajan pääomatuloksi ja katsotaan, että lainansaaja on ottanut koron suuruisen lisälainan. (Verohallinto 2017b, viitattu 20.4.2018.)

Lainansaaja voi vähentää myös osakaslainalle maksamansa korot tulonhankkimismenona, mikäli laina liittyy veronalaisen tulon hankkimiseen. Jos laina on hankittu esimerkiksi vakituisen asunnon hankkimiseen, voi korot vähentää asuntolainan korkona. (Verohallinto 2017b, viitattu 20.4.2018.) Jos varat sijoitetaan lähdeveron alaiseen talletukseen tai ne käytetään yksityiseen kulutukseen, korko ei ole vähennyskelpoista. Vastaavasti lainan antaneelle yhtiölle korot ovat veronalaista tuloa. (Kotiranta ym. 2014, 80.)

3.3 Osakaslainan laittomuus

Osakaslainan laillisuutta arvioidaan osakeyhtiölain yleisten periaatteiden perusteella. Tarkastelussa kiinnitetään huomiota osakeyhtiön voitontuottamisperiaatteeseen ja liiketaloudellisen perusteen täyttymiseen, osakkaiden yhdenvertaiseen kohteluun ja varojenjaon säännöksiin. Näitä periaatteita noudatettaessa osakeyhtiölaki ei estä oikeustoimia lähipiirin kanssa. (Kotiranta ym. 2014, 20.)

Osakeyhtiölain mukaan muu liiketapahtuma, joka vähentää yhtiön varoja tai lisää sen velkoja ilman liiketaloudellista perustetta, on laitonta varojenjako (OYL 624/2006 13:1.3 §). Osakaslaina, joka on annettu osakeyhtiölain vastaisesti, tulee palauttaa takaisin yhtiölle. Yhtiön varoja voidaan jakaa ilman liiketaloudellista perustetta vain kaikkien osakkaiden yksimielisellä päätöksellä yhtiön vapaan oman pääoman määrä ja maksukyky huomioiden. Osakeyhtiölain määrittävät varojen jaon edellytykset tulee täytyä, eikä yksimielinen päätös voi sivuuttaa yhtiön velkojien suojaa. (Koponen 2013, 155.)

Liiketaloudellista perustetta arvioidessa olennaista on se millä perusteella toimenpide on tehty: onko tarkoitus ollut liiketaloudellinen vai ei. Vaikka toiminta jälkikäteen osoittautuisi yhtiölle tappiolliseksi, sillä ei ole merkitystä. Jos liiketaloudellisen perusteen arviointia ei suoriteta tai se tehdään huolimattomasti, yhtiön johdon jäsenet voivat joutua vahingonkorvausvastuuseen. (Immonen & Villa 2015, 73-74.)

Varojen lainaamiseen liittyy aina velallisen velvollisuus maksaa laina takaisin yhtiölle. Jos yhtiön varoja lainataan ilman takaisinmaksuvelvoitetta, kyse on yhtiöoikeudellisesti peitelystä varojen jakamisesta, johon liittyy velvollisuus palauttaa varat takaisin yhtiölle. Jos velallinen ei siihen kykene, on yhtiön johto velvollinen maksamaan erotuksen. (Kotiranta ym. 2014, 76.) Jotta osakaslaina voitaisiin verottaa peiteltyä osinkona, pitäisi osakeyhtiön lainvastaisuuden lisäksi ottaa huomioon myös lainan myöntämisen olosuhteet. Hallituksen esityksessä HE 28/1998 osakaslainan kokonaisarvioinnin kriteereinä on pidetty esimerkiksi osakaslaina ehtoja ja vakuuksia, takaisinmaksuaikataulua sekä sitä, olisiko yhtiö samoin ehdoin lainannut varojaan jollekin ulkopuoliselle taholle. (Kotiranta ym. 2014, 187-188.)

Osakkaan kannalta lainan takaisin maksaminen juuri ennen verovuoden päättymistä ja uuden lainan ottaminen seuraavan verovuoden alussa saattaa olla houkuttavaa. Jos osakaslaina on

aikaisemmin verotettu saajan pääomatulona, voidaan lainan takaisinmaksulla pyrkiä välttämään muista pääomatuloista maksettava vero lainan takaisin maksusta saadun vähennyksen avulla. Tällaisiin järjestelyihin saatetaan puuttua veronkiertosäännösten nojalla, sekä sen voitaisiin katsoa todistavan takaisinmaksutarkoituksen puuttumisen, mikä taas voi johtaa lainan verottamiseen peiteltyinä osingonjakona. (Kotiranta ym. 2014, 79-80.)

3.4 Osakslainan ilmoittamisvelvollisuus

Lainasaamiset kirjataan yhtiön taseeseen enintään niiden todennäköiseen arvoon (KPL 1336/1997 5:2.1 §). KILA on lausunnossaan 1749/2005 todennut, että olennaista osakslainojen arvostuksessa on niiden takaisinperintä mahdollisuus, mihin puolestaan vaikuttaa lainan vakuudet sekä velallisen maksukyky. Mahdolliset epävarmuustekijät tulee mainita liitetiedoissa, vaikka saatavan arvostamiseen alle nimellisarvon ei vielä olisi edellytyksiä. KILA toteaa, että lainan vakuudettomuus yhdistettynä velallisen todettuun maksukyvyttömyyteen johtaa yleensä saatavan arvottomuuteen. Arvostamisessa tulee noudattaa yleisten tilinpäätösperiaatteiden varovaisuuden periaatetta.

KILA on lausunnossaan 1749/2005 myös todennut, että osakslainan lainvastaisuus ei muuta yhtiön ja lainansaajan velkasuhdetta, ja näin ollen myös osakeyhtiölain vastainen osakslaina tulee kirjata yhtiön taseeseen lainasaamiseksi. Oikean ja riittävän kuvan saamiseksi tarpeelliset lisätiedot on lisäksi ilmoitettava tilinpäätöksen liitetiedoissa (KPL 1336/1997 3:2.2 §). KILA:n lausunnon mukaan osakslainan lainvastaisuutta voidaan yleensä pitää sellaisena liitetietona, joka oikean ja riittävän kuvan kannalta olennainen tieto. Ellei kyseessä ole epäolennainen tase-erä, tulisi liitetiedoissa ilmoittaa ne seikat, mitkä tekevät osakslainasta lainvastaisen. Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi lainan vakuudettomuus tai yhtiön voitonjakokelpoisten varojen liian vähäinen määrä lainaan nähden.

Huomioitavaa on myös se, että KILA toteaa lausunnossaan, ettei riittävänä tietona voida pitää osakslainan laittomuuden mainintaa ainoastaan tilintarkastuskertomuksessa, vaikka se olisi liitettyinä tilinpäätöksen yhteyteen. Tilintarkastajan on kertomuksessaan huomautettava, mikäli ko. lainkohdassa tarkoitettu vastuuhenkilö on syyllistynyt tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvastuu yhtiötä kohtaan. Tilintarkastajan on myös huomautettava, mikäli

vastuuhenkilö on rikkonut yhtiötä koskevaa lakia tai yhtiöjärjestystä, yhtiösopimusta tai sääntöjä.
(TilintarkL 3:5.4 §.)

Osakeyhtiön on ilmoitettava lähipiirille myönnetyt osakaslainat vuosittain osakaslainojen vuosi-ilmoituksella 7851. Tiedot on ilmoitettava Verohallinnolle seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Samalla ilmoituksella ilmoitetaan myös verovuoden aikana tapahtuneet vähennyskelpoiset lainan takaisinmaksut. (Kotiranta ym. 2014, 81.) Osakaslainat on ilmoitettava myös yhteisön elinkeinotoiminnan veroilmoituksella 3052.

4 OSAKASLAINAN VEROTUSKÄSITTELY

Tässä luvussa tarkastellaan kolmea eri tapausta, joissa lainan takaisinmaksut ja verotuskäsittelyt poikkeavat toisistaan. Laskemissa on käytetty esimerkkeinä toimeksiantajayrityksen asiakkaita, joiden nimet on muutettu tiedon arkaluontoisuuden vuoksi. Kaikkien osakkaiden omistus lainan antaneesta yrityksestä on verovuoden päättymishetkellä ollut yli 10% ja laskelmissa käytetyt osakaslainojen määrät vastaavat verovuoden päättymishetkellä takaisin maksamatta olevaa määrää. Vuodesta 2018 eteenpäin tehdyissä laskelmissa on oletettu, että osakaslainan verotuskäsittely ja pääomatulon veroprosentit pysyvät samana.

TAULUKKO 1. Osakaslainan verotuskäsittely, osakas A.

Osakas A, Yritys A Oy			
vuosi		2015	2016
nostettu osakaslaina		3 000,00 €	- €
muut pääomatulot		- €	8 160,00 €
takaisin maksetut osakaslainat		- €	3 000,00 €
pääomatulot yhteensä		3 000,00 €	8 160,00 €
-laina takaisinmaksu		- €	-3 000,00 €
verotettava pääomatulo		3 000,00 €	5 160,00 €
vero 30%		900,00 €	1 548,00 €
vero ilman laina takaisinmaksua	8160 * 30%		2 448,00 €
	2448,00€ - 1548,00€		900,00 €

Yritys A Oy:n osakas A on saanut vuonna 2015 osakaslainaa yhteensä 3 000,00 euroa. Henkilöllä ei ole kyseisenä vuonna muita pääomatuloja. A maksaa verovuoden 2015 lopussa takaisin maksamatta olevasta osakaslainasta veroa 30%, eli yhteensä 900,00 euroa.

Seuraavana vuonna 2016 osakas A maksaa kokonaisuudessaan vuonna 2015 nostamansa osakslainan takaisin yhtiölle. Lisäksi hänellä on muita pääomatuloja 8 160,00 euroa. A:n osakslaina on vuonna 2015 ilmoitettu ja verotettu hänen pääomatulonaan, joten vuoden 2016 verotuksessa takaisin maksettu osakslaina vähennetään muista pääomatuloista tulohankkimismenona. Tällöin verotettavaa tuloa jää 5 160,00 euroa, josta A maksaa veroa 30% veroasteen mukaan 1 548,00 euroa.

Henkilö A on maksanut osakslainasta ja muista pääomatuloista veroa yhteensä 2 448,00 euroa. Ilman osakslainan vähennystä henkilö A olisi maksanut vuonna 2016 muista pääomatuloista veroa 30% eli yhteensä 2 448,00 euroa, jolloin maksettujen verojen määrä olisi ollut yhtä suuri. Näin ollen A:n osakslainasta maksama vero on hyvitetty vuoden 2016 pääomatuloista.

TAULUKKO 2. Osakslainan verotuskäsittely, osakas B.

Osakas B, Yritys B Oy					
vuosi		2016	2017	2018	2019
nostettu osakslaina		76 191,00 €	25 000,00 €	- €	- €
muut pääomatulot		- €	28 500,00 €	26 067,00 €	25 000,00 €
takaisin maksetut osakslainat		- €	50 124,00 €	26 067,00 €	25 000,00 €
pääomatulot		76 191,00 €	53 500,00 €	26 067,00 €	25 000,00 €
-laina takaisinmaksu		- €	-50 124,00 €	-26 067,00 €	-25 000,00 €
verotettava pääomatulo		76 191,00 €	3 376,00 €	- €	- €
vero 30%	30 000	9 000,00 €	1 012,80 €	- €	- €
vero 34%	46 191	15 704,94 €	- €	- €	- €
maksetut verot yhteensä		24 704,94 €			25 717,74 €
verot ilman osakslainaa					
Muut po tulot 2017	30% * 28500				8 550,00 €
Muut po tulot 2018	30% * 26067				7 820,10 €
Muut po tulot 2019	30% * 25000				7 500,00 €
yhteensä					23 870,10 €
erotus					1 847,64 €
				1847,64€ / 46191€	4 %

Osakas B on saanut Yritys B Oy:ltä osakslainaa vuonna 2016 yhteensä 76 191,00 euroa. B:llä ei ole ollut muita pääomatuloja. Verovuonna 2016 henkilö B on maksanut osakslainastaan veroa 30 000 euroon asti 30% veroasteen mukaan ja sen ylittävistä osasta 34%, eli yhteensä 24 704,94 euroa.

Vuonna 2017 B on saanut Yritys B Oy:ltä lisää osakslainaa yhteensä 25 000 euroa. Muita pääomatuloja on yhteensä 28 500 euroa ja edellisvuonna nostamaansa osakslainaa B on maksanut takaisin 50 124 euroa. Verotettavaa pääomatuloa vuodelle 2017 jäi tulonhankkimisvähennyksen jälkeen yhteensä 3 376 euroa. Tästä B on maksanut veroa 30% pääomatulon veroprosentin mukaan.

Oletetaan, että henkilö B maksaa kaikki osakslainansa takaisin neljän vuoden sisään lainojen nostamisesta ja, että B:llä on vuosina 2018 ja 2019 muita pääomatuloja yhtä paljon kuin takaisinmaksettuja osakslainoja. Koska lainat maksetaan takaisin viiden vuoden vähentämisoikeuden puitteissa, B:lle ei jää verotettavaa pääomatuloa vuosille 2018 ja 2019. Tällöin henkilö B maksaa osakslainoista ja muista pääomatuloista veroja yhteensä 25 717,74 euroa. Tulevina vuosina pääomatulojen jäädessä alle 30 000 euron osakslainan kustannukseksi jää B:lle vuonna 2016 30% veroasteen ylittävä osa 1 847,64 euroa (4%), jota hän ei voi enää vähentää tulonhankkimismenona, sillä lainat on jo maksettu kokonaisuudessaan takaisin.

Tilanteessa, jossa B:llä ei olisi lainkaan osakslainaa Yritys B Oy:stä ja hänen muiden pääomatulojen yhteismäärät olisivat alle 30 000 euroa verovuotta kohti, B maksaisi pääomatuloista veroa 30% veroasteen mukaan yhteensä 23 870,10 euroa. B maksaisi näin olleen 1 847,64 euroa vähemmän pääomatuloveroja. Yli 30 000 euron osakslainan nostaminen yhtenä verovuonna ei siis ole kannattavaa, ellei seuraavina viitenä vuonna ole odotettavissa myös yli 30 000 euron pääomatuloja.

TAULUKKO 3. Osakslainan verotuskäsittely, osakas C.

Osakas C, Yritys C Oy						
vuosi	2015	2016	2017	2018	2019	2020
nostettu osakslaina	10 000,00 €	- €	- €	- €	- €	- €
muut pääomatulot	- €	- €	- €	- €	- €	- €
takaisin maksetut osakslainat	- €	2 000,00 €	2 000,00 €	2 000,00 €	2 000,00 €	2 000,00 €
pääomatulot	10 000,00 €	- €	- €	- €	- €	- €
-laina takaisinmaksu	- €	-2 000,00 €	-2 000,00 €	-2 000,00 €	-2 000,00 €	-2 000,00 €
verotettava pääomatulo	10 000,00 €	-2 000,00 €	-2 000,00 €	-2 000,00 €	-2 000,00 €	-2 000,00 €
vero 30%	3 000,00 €					
Alijäämähyvitys 30%		600,00 €	600,00 €	600,00 €	600,00 €	600,00 €
Alijäämähyvitykset yht.						3 000,00 €

Vuonna 2015 osakas C on saanut Yritys C Oy:stä osakslainaa yhteensä 10 000 euroa eikä hänellä ole muita pääomatuloja. Saamastaan osakslainasta C on maksanut pääomatuloveroa 3 000 euroa. Henkilö C on laatinut Yritys C Oy:n kanssa maksusuunnitelman, jonka mukaan C lyhentää osakslainaa 2 000 euroa vuodessa, jolloin laina maksetaan takaisin viiden vuoden kuluessa. Näin ollen myös lainan takaisinmaksun vähennysoikeus säilyy. On oletettavissa, että C:llä ei tule olemaan pääomatuloja lainanlyhennys aikana.

Lainansaajalla on takaisinmaksun vähennysoikeus, vaikka pääomatulojen määrä on nolla. Tällöin C:lle syntyy pääomatulolajin alijäämää, josta C saa 30% alijäämähyvitystä. C voi vähentää saamansa alijäämähyvityksen suoraan ansiotulojensa veroista. Koska laina maksetaan takaisin viiden vuoden kuluessa sen nostamisesta ja alijäämähyvityksen määrä on sama kuin pääomatulon veroprosentti, C saa alijäämähyvityksen kautta kokonaan takaisin osakslainastaan maksamansa veron 3 000 euroa.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Aihe opinnäytetyöhön ja osakslainan käsittelyyn sai alkunsa työelämässä, jossa osakslainan nousi toistuvasti esiin. Asian tarkastelu, käsittely ja ilmoittamisvelvollisuus koettiin hankalan eikä osakkaat useinkaan olleen tietoisia sen vaikutuksista verotukseen. Siitä syystä päätin perehtyä asiaan tarkemmin. Osakslainasta puhutaan mielestäni yllättävän vähän, ottaen huomioon kuinka yleisesti sitä käytetään eri yrityksissä. Tässä työssä perehdyttiin eri varojen nosto tapoihin osakeyhtiössä sekä selvitettiin osakslainan verotuskäsittelyä erilaisissa lainatilanteissa. Työssä haettiin vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

- Millaisia varojen nosto vaihtoehtoja osakkaalla on?
- Millainen vaikutus osakslainalla on yksityishenkilön verotukseen?
- Mikä on osakslainan verorasitus lainansaajalle?

Erilaiset varojen nostotavat on käsitelty työn teoriaosuudessa. Yleisimpiä voitonjaon muotoja lienee osingonjako sekä palkan nosto, vaikka palkkaa ei varsinaisesti voidakaan pitää voitonjaon muotona. Verosuunnittelu tulee toteuttaa aina tapauskohtaisesti ja siihen vaikuttavat muun muassa pitkän ajan tavoitteet sekä sen hetkinen rahantarve henkilökohtaisessa taloudessa. Tässä työssä eri voitonjakomuotojen kannattavuuteen ei oteta kantaa, sillä työssä on perehdytty tarkemmin osakslainan verotuskäsittelyyn.

Osakslainan verotuskäsittelyyn liittyvissä laskelmissa pyritään tuomaan esille verorasitukset erilaisissa laina tilanteissa. Osakslainan kustannuksiin vaikuttava vahvasti tulevien vuosien pääomatulojen määrä, sekä tietysti lainan takaisinmaksuaika. Jos osakslainan nostohetkestä seuraaville viidelle vuodelle on odotettavissa vähintään yhtä paljon pääomatuloja kuin on osakslainan määrä, ei lainausta aiheudu ylimääräistä verorasitusta takaisinmaksun tulonhankkimisvähennyksen vuoksi. Poikkeuksena on kuitenkin esimerkiksi taulukossa kolme esitetty lainatilanne, jossa yli 30% verokannalla verotettua määrää ei saada hyödynnettyä, sillä tulevien vuosien pääomatulot jäävät vuosittain alle 30 000 euron.

Yksinkertaistettuna voidaan sanoa, että suuren osakslainan ottaminen ei kannata, ellei seuraavan viiden vuoden aikana ole odotettavissa myös suuria pääomatuloja. Osinkoja jaettaessa osakslaina vähennetään lainansaajan henkilökohtaisesta nettovarallisuudesta, joka taas vastaavasti vähentää verohuojennetun osingon määrää. Näin ollen osakslainan ollessa suuri, pitäisi pääomatuloja olla tulossa jostain muualta kuin lainan antaneesta yrityksestä.

Alijäämähyvityksen kautta osakslainasta maksettua pääomatuloveroa ei välttämättä saa kokonaisuudessa takaisin, mikäli osakslainan määrä on kovin suuri. Alijäämähyvityksen enimmäismäärä ilman lapsikorotuksia on 1 400 euroa, eli verovuonna pääomatulolajin alijäämä saisi olla maksimissaan 4 666,67 euroa ($4\,666,67 \times 30\% = 1\,400$). Viiden vuoden takaisinmaksuajan puitteissa tämä tarkoittaisi siis sitä, että osakslainan määrä voisi olla maksimissaan noin 23 333,00 euroa ($4\,666,67 \times 5$). Alijäämähyvityksen ylimenevän osan vahvistaminen tappioksi ja vähentäminen seuraavan 10 vuoden aikana edellyttäisi myös vastaavasti pääomatuloja.

Osakslainaa voidaan hyödyntää verosuunnittelussa, mutta vain jos ymmärretään täysin sen käyttäytyminen verotuksessa. Osakslainasta voi tulla äärimmäisen kallis ja siitä voi aiheutua merkittäviä veroseuraamuksia. Sen lisäksi, että osakslainasta joutuu maksamaan veroa pääomatuloveroprosentin mukaan, se on rahalainaa, joka tulee vielä maksaa takaisin. Sitä ei siis kannata ottaa ilman, että pääsee hyötymään takaisinmaksuihin oikeutetuista vähennyksistä.

6 POHDINTA

Tämä opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Sen tarkoituksena oli selvittää miten varoja voidaan jakaa osakeyhtiöstä sekä keskittyä tarkemmin osakaslainaan sekä sen verotuskäsittelyyn. Osakaslainoihin keskittyviä opinnäytetöitä ei ole hakemani tietojen perusteella tehty aikaisemmin ja siksi aihe oli mielestäni hyvä valinta lopputyölle.

Kokonaisuutena työstä saa mielestäni kattavan käsityksen osakslainasta sekä sen verotuksellisesta käsittelystä. Perehdyin opinnäytetyön aikana aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen sekä pyrin kehittämään omaa ymmärrystä aiheeseen myös työelämässä. Opinnäytetyön tekeminen on kehittänyt myös omaa ammatillista osaamista. Kävin toimeksiantajani kanssa useita keskusteluja aiheeseen liittyen ja sain sitä kautta aina uusia ajatuksia työn tekemiseen. Vaikka työni aihe on melko suppea, ja siitä on ollut haasteellista saada kasaan kokonaista opinnäytetyötä, onnistuin siinä mielestäni hyvin.

Osakslaina ei ole tulo, vaan rahalaina, eikä sen nostamisesta aiheudu varsinaisesti verotuksellisia etuja. Lainan nostamisella voidaan käytännössä vain aikaistaa tulevien pääomatulojen saamista. Miksi sitä sitten nostetaan? Itse näkisin niin, että osakslainaa nostetaan usein tilanteessa, jossa lainansaajalla on akuutti rahantarve ja kaikki muut keinot varojen nostamiseksi on jo hyödynnetty. Yrittäjällä voi syntyä helposti tunne, että 100% omistamansa yhtiön rahat ovat ikään kuin omia, eikä lainan verotuksellisia seuraamuksia välttämättä osata huomioida. Jos osakeyhtiössä on mukana myös muita osakkaita, pitäisi muistaa huomioida myös osakkeenomistajien yhdenvertainen kohtelu lainan ehtoja määriteltäessä. Lainanantotilanteessa voisikin olla hyvä varmistua asiasta hankkimalla toimelle kaikkien osakkeenomistajien suostumus.

LÄHTEET

Blomqvist, A. & Malmivaara, T. 2016. Osakeyhtiön varojenjakaja verotus. Helsinki:Talentum Pro.

Immonen, R. & Villa, S. 2015. Osakeyhtiön varojen käyttö. Helsinki:Talentum.

Kirjanpitolautakunta 21.6.2015/1749.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.

Koponen, J. 2013. Yrittäjän verokäsikirja. 5. uudistettu painos. Helsinki:Verotieto Oy

Kotiranta, K., Raunio, M., Romppainen, L. & Ukkola, O. 2014. Varojen jakaminen ja verotus osakeyhtiössä. 3. uudistettu painos. Helsinki:KHT-Media.

Kukkonen, M. & Walden, R. 2014. PK-yrityksen verosuunnittelu. 2. painos. Helsinki:Sanoma Pro Oy.

Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 22.12.2015/1142.

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624.

Tilintarkastuslaki 18.9.2015/1141.

Tuloverolaki 30.12.1992/1535.

Verohallinto 2017a. Osakeyhtiön purkautuminen verotuksessa. Viitattu 6.4.2018, <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/60312/osakeyhtiön-purkautuminen-verotuksessa/>.

Verohallinto 2017b. Pääomatuloksi luettava osakaslaina. Viitattu 6.4.2018, https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48739/paaomatuloksi_luettava_osakaslain/

Veronmaksajien keskusliitto Ry 2017. Veroprosentit 2018. Viitattu 23.3.2018,
<https://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/Veroprosentit/veroprosentit-2018/>.

Viitala. T. 2014. Osakeyhtiön voitonjaon verotus. Helsinki:Lakimiesliiton kustannus.